

Allmän bildning DA2190

HT 11

Introduktion

Vad är bildning?

Användes först omkring 1800 i Tyskland.
Kommer från tyskans *Bildung*.

”Den enskilda människans läroprocess
förknippas med andra
utvecklingsprocesser i människans värld.”

Ordet kommer troligen från kristen mystik:
Människans mål är att bli en Guds avbild
- *Imago dei*

Målet för bildning var (för de tyska idealisterna)

att

”Den enskilde skulle ha gjort det väsentliga i mänsklighetens utveckling till sitt. Han eller hon skulle bli en bild av det sant mänskliga så långt detta hunnit förverkligas.”

Vad är bildning idag?

- Personlig bildning
- Snäv bildning
- Allmän bildning
- Allmänbildning
- Bildningsverksamhet

Personlig bildning

Personlig bildning är den personlighetsutveckling man får av litteratur, konst, vetenskap och dialoger. Är alltför personlig för att tillhandahållas av en kurs.

Snäv bildning

Snäv bildning är kunskaper, uttryckssätt och tankefigurer som gäller inom en viss yrkesgrupp, intressegrupp eller idégemenskap, till exempel litteraturvetare eller jehovavittnen.

Allmän bildning

Allmän bildning är kunskaper, uttryckssätt och tankefigurer som gäller för den stora gruppen "bildade människor".

Allmänbildning

Allmänbildning är en odefinierad kombination av personlig, snäv och allmän bildning som används till att dela upp mänskligheten i bildade och obildade.

Bildningsverksamhet

Bildningsverksamhet är att ge andra bildning.

Bildningsområden

- Konst
 - Litteratur (poesi, drama)
 - Bildkonst
 - Musik
 - Film
- Vetenskap
 - Historia
 - Filosofi
 - Psykologi
 - Sociologi
 - Ekonomi
 - Politik
 - Naturvetenskap
- Språk
 - Latinska citat
 - Lingvistik
 - Retorik
- Populärkultur
 - Sport
 - Fritid
 - Kändisar

Kursmoment

Seminariedeltagande (SEM1) ger 3 hp.
Till varje seminarium ska man ha läst vissa texter och ha löst vissa uppgifter. Den som missar seminarier kan alltid komplettera i efterhand, muntligt med kursledaren. Allt viktigt finns på webbsidan dagen efter.

En individuell uppgift (LAB1) består av en artikel eller ett föredrag i kursens anda eller som tillämpar kursens teman. Arbetet ska vara värt 1.5 hp men rapporteras som 3 hp. Uppgiften bör göras klart i december, så att slutbetyg kan rapporteras. Betyg A-E ges efter uppgiftens omfattning och kvalitet.

Ämnet för uppsatsen skall väljas i samråd med oss lärare. Du får lämna in ett förslag på ämne som vi sedan kan diskutera. Detta skall preliminärt vara klart till seminarium 7. Vi kommer också att föreslå s.k. *bildningsreferenser* som du skall ha med i uppsatsen.

Krav för godkänt

1. Närvaro på samtliga seminarier. Om du inte kan komma får du läsa på och ha läxförhör med oss senare. Läxor skall göras till varje seminarium.
2. Godkänd uppsats. Inget definitivt slutdatum är satt.

Plan för seminarierna (som är preliminär och kan komma att ändras)

- Andra seminariet - filosofi
- Tredje seminariet - konst
- Fjärde seminariet - historia
- Femte seminariet- musik
- Sjätte seminariet - politik och ideologi
- Sjunde seminariet - litteratur
- Åttonde seminariet - teater och film
- Nionde seminariet - diverse om finkultur
- Tionde seminariet - finkulturevenemang

Några texter med bildningsreferenser

Som pojke bevittnade jag en gång ett stort och invecklat myrkrig. Det utkämpades en solig augustieftermiddag i en trädgård, upp längs en vildvinsbevuxen mur på ett gammalt gråstenshus, kring en fönsterpost - som var detta krigs Termopyle - samt i sitt slutstadium på golv och möbler i ett litet bakom fönsterposten befintligt förmak.

(Frans G Bengtsson)

Igår kom min handledare till slut med synpunkter på min rapport. Hon var kritisk. Hon sade att det var för mycket text. Hon tyckte det var för mycket reflektioner i den. Jag svarade som Mozart när han talade med Josef II. Det är precis så många reflektioner som krävs!

- Att vara eller inte att vara? frågar den dystre renässansskeptikern.
- Att vara! svarar den världsförnuftige dominikanermunken med tordönsstämma och slår sin stora, köttiga näve i bordet.

(Efter GK Chesterton)

När jag såg tillbaka på min tid i Andsjöholm kände jag inte längre någon saknad. Jag visste vart jag kommit i livet och jag förstod att min barndomsstad och min tid där nu var som Wittgensteins stege och skulle slängas bort.

Himlen över London var fantastisk, okrafärgad och galen, som om ett dussin tropiska solar samtidigt gick ner runt horisonten där ljuskäglorna från strålkastarna svepte samman och sedan svepte isär och luftvärnseldens små moln drev omkring ...

- Äkta Turner, sade Guy Crouchback entusiastiskt. Han hade inte njutit av detta nöje tidigare.

- John Martin, menar du väl? Sade Ian Kilbannock.

- Nej, svarade Guy bestämt. Han kunde inte acceptera att bli rättad i konstfrågor av en före detta sportjournalist.

(Evelyn Waugh)

I det strålande solskenet såg fjärden verkligen ut som det homeriska havet och Erik kände sig ett ögonblick lycklig. Men han kunde inte hålla kvar känslan länge för han visste att Möja inte var Ithaka och ingen Penelope väntade på honom där.

När han kom till borggården fann han att inga tyska förtrupper hade anlänt. Ändå "bankade han på porten" till citadellet och när de öppnade mottag han beskedet att de återstående belgiska soldaterna kapitulerade. Han var fyrtionio, dubbelt så gammal som Bonaparte 1793 och Liège var hans Toulon.

(Barbara Tuchman)

När nu Fabian hade blivit tvungen att lämna ordförandeposten och stukad vandrade ut ur rummet kunde inte Maria låta bli att tänka som Tosca:

"Och inför honom darrade hela Rom!"

Jag frågade därför mästerkocken Miirja Wretblad om hon brukade laga mat åt sig själv när hon var ensam. Hon svarade skrattande:

- Oj, jag antar att jag är lite grann i samma dilemma som Russells barberare där, eller Russells kock kanske man skall säga. Men faktiskt så, jo jag lagar ibland mat åt mig själv.

Arvid. Glöm det jag sade sist - om skilsmässa och giftermål. Jag var så förvirrad efter det du berättat för mig, jag visste knappt vad jag sade.

För min skull må du gärna behålla din hustru. Jag har gjort mitt val.

Jag älskar honom - har aldrig älskat så!

Han knycklade hop brevet och gick och kastade det i toaletten. Från ett öppet fönster snett över gatan hördes en grammofon. Den spelade "Närmare, Gud, till dig".

(Hjalmar Söderberg)